

ทำความเข้าใจ ... การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทใน “ศาลปกครอง”

โดย นายปกครอง

สวัสดิ์ครับท่านผู้อ่าน ... คอลัมน์ “อุทาหรณ์จากคดีปกครอง” วันนี้ นายปกครองมีข่าวสารและสาระความรู้ที่น่าสนใจมาฝาก เกี่ยวกับทางเลือกใหม่ ... ในการระงับข้อพิพาทในคดีปกครอง เนื่องจากปัจจุบัน ... ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือมีข้อพิพาททางปกครอง สามารถเลือกใช้วิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแทนการนำคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลได้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้มีการประกาศใช้บังคับเมื่อไม่นานมานี้

โดยเจตนารมณ์ของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง เพื่อเปิดโอกาสและส่งเสริมให้คู่กรณีมีทางเลือกในการระงับข้อพิพาททางปกครอง เพื่อให้ข้อพิพาทสามารถยุติลงได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ภายใต้ความสมัครใจของคู่กรณีและยังช่วยรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างคู่กรณีอีกด้วย

สำหรับลักษณะของคดีที่ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยได้ คือ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (๔) คดีพิพาทอื่นตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

วันนี้จึงขอยกตัวอย่างข้อพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดและความรับผิดอย่างอื่นที่ศาลปกครองสูงสุดได้เคยมีคำพิพากษาคัดสินคดีแล้ว มานำเสนอเป็นข้อมูลความรู้ ซึ่งคดีที่จะเล่าให้ฟังต่อไปนี้ มีลักษณะที่อาจใช้วิธีการระงับข้อพิพาททางปกครองด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ครับ

คดีแรก กระแสไฟฟ้ารั่วจนเป็นเหตุให้ช่างถึงแก่ความตาย : คดีนี้เกิดเหตุกระแสไฟฟ้ารั่วบริเวณแคมป์ช่างและกระแสไฟฟ้าได้ดูดช่างเสียชีวิตในขณะที่จะเดินไปให้บริการนักท่องเที่ยว เจ้าของช่างจึงฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เสไฟฟ้าต้นที่เกิดเหตุเป็นเสไฟฟ้าต้นแรกในเขตแคมป์ช่างที่ต่อมาจากเสไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เสไฟฟ้าต้นนี้จึงมีทั้งอุปกรณ์ส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและของแคมป์ช่าง แม้เสไฟฟ้าดังกล่าวจะตั้งอยู่ในบริเวณที่ดินของแคมป์ช่าง แต่ก็อยู่ติดกับทางสาธารณะและอยู่ใกล้กับเสไฟฟ้าต้นที่อยู่ในความครอบครองของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งย่อมสามารถเห็นถึงความชำรุดที่เกิดขึ้นได้ การที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมิได้บำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้าง่ายๆดังกล่าวที่มีลักษณะชำรุดและโคนเสมีกิ่งไม้และรากไม้เกี่ยวพันจำนวนมาก จึงถือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันเป็นการกระทำละเมิดที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของช่างร่วมกับแคมป์ช่าง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๐๖๓/๒๕๕๙)

คดีที่สอง ความเสียหายจากการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน : คดีนี้กรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บริหารจัดการน้ำและป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้กระทำตามอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยพิบัติจากเหตุอุทกภัยโดยบริหารจัดการน้ำในเขื่อนไม่ให้เพิ่มปริมาณสูงขึ้นเพื่อความปลอดภัยของตัวเขื่อน อันส่งผลให้น้ำท่วมโรงสีของผู้ฟ้องคดีเสียหาย ซึ่งศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อกรมชลประทานปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ปรากฏว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ถือว่าเป็นการทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี แต่อย่างไรก็ตาม กรมชลประทานต้องชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ต้องรับภาระความเสียหายมากเกินกว่าปกติ อันถือเป็นการรับผิดอย่างอื่นอันเนื่องมาจากการกระทำในการบริหารจัดการน้ำของเจ้าหน้าที่ กรมชลประทานจึงต้องชดเชยความเสียหาย

เฉพาะความเสียหายที่เกิดจากการบริหารจัดการน้ำ โดยหักส่วนความเสียหายที่เกิดจากเหตุภัยพิบัติธรรมชาติ ออกกึ่งหนึ่ง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๖๓/๒๕๖๒)

สำหรับข้อพิพาทที่คู่กรณีอาจใช้วิธีการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยได้นั้น คู่กรณีสามารถริเริ่มให้มีการไกล่เกลี่ยได้ โดยยื่นคำขอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด นับแต่มีการฟ้องคดีจนถึงวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งระยะเวลาการดำเนินการไกล่เกลี่ยจะมีความรวดเร็วและยืดหยุ่นความสมัครใจและ**ความไว้วางใจของคู่กรณี**ที่มีต่อกันไม่เป็นการสร้างหรือเพิ่มความขัดแย้งหรือปฏิปักษ์ระหว่างคู่กรณี

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง... ยังมีรายละเอียดที่ประชาชนจำเป็นต้องรู้อีกหลายประการ ผู้สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒

“ยุติด้วยดี ถูกกฎหมาย เรียบง่าย ได้ผลเร็ว” คือ ความมุ่งหมายของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง อันจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่คู่กรณีในการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายได้อย่างเป็นธรรม ทั้งยังประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และยังช่วยรักษาความสัมพันธ์ที่ดีของคู่กรณีอีกด้วยครับ!!

(ปริกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)
